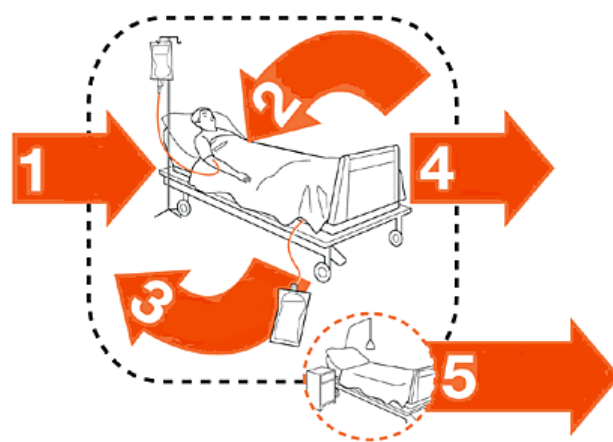

**Kampaň: „Save Lives: Clean Your Hands“
(Umývaj si ruky – zachrániš život)
zameraná na hygienu a dezinfekciu rúk
v rámci programu
„CLEAN CARE IS SAFER CARE“**

Dňa **5. mája 2010** sa uskutoční 2. ročník kampane „**Save Lives: Clean Your Hands**“ (Umývaj si ruky – zachrániš život“), ktorý je súčasťou programu WHO „**First Global Patient Safety Challenge - Clean Care Is Safer care**“. Hlavným cieľom kampane je poukázať, že správna hygiena rúk patrí medzi najdôležitejšie spôsoby prevencie nozokomiálnych nákaz. Do projektu sa doteraz zapojilo viac ako 6884 nemocníc zo 132 krajín z celého sveta. Kampaň „**Save Lives: Clean Your Hands**“ (Umývaj si ruky – zachrániš život) je zameraná na edukáciu zdravotníckych pracovníkov ako si správne umývať a dezinfikovať ruky s použitím dezinfekčných prípravkov na báze alkoholu. Pozornosť upriamuje na 5 hlavných krokov v umývaní a dezinfekcii rúk:

- 1. pred kontaktom s pacientom*
- 2. pred aseptickým zákrokom u pacienta*
- 3. po kontakte s biologickým materiálom*
- 4. po kontakte s pacientom*
- 5. po kontakte s okolím pacienta*

Kampaň v SR 2010:

Hygiena a dezinfekcia rúk - prevencia šírenia MRSA

V roku 2009 sa do projektu zapojila aj Slovenská republika, kde jednotlivé RÚVZ realizovali rôzne aktivity zamerané na zvýšenie dodržiavania hygieny a dezinfekcie rúk u zdravotníckych pracovníkov a pacientov. Aj tento rok sa SR zapája do kampane, ktorej 2. ročník bude pre územie SR zameraný na **správnu hygienu a dezinfekciu rúk ako prevenciu šírenia infekcií vyvolaných MRSA** (metecilín rezistentný Staphylococcus aureus)

Staphylococcus aureus patrí medzi najčastejšie príčiny infekčných ochorení u človeka. Spôsobujú najmä hnisavé ochorenia kože a podkožia, kostí, mliečnej žľazy, spôsobujú otitídu, sínusitídu, pneumóniu, endokartitídu, sepsu. Značne sa podieľajú na vzniku nozokomiálnych infekcií. Veľké nebezpečenstvo predstavujú najmä multirezistenté kmene, ktoré si často vyžadujú predĺženie hospitalizácie, dlhodobé užívanie antibiotík a osobitné režimové opatrenia u pacienta na zabránenie šírenia MRSA.

K šíreniu stafylokokov značne prispievajú asymptomatickí nosiči. Epidemiologicky najzávažnejším je nosové nosičstvo, ďalej kožné, perianálne, črevné a nosičstvo vo vlasatej časti tela. Na niektorých oddeleniach je kolonizovaných MRSA až 25 % pacientov. V dôsledku kolonizácie pacienta môže nastať u pacienta vznik infekcie MRSA. MRSA spôsobuje rovnaké ochorenia ako infekcie vyvolané *Staphylococcus aureus*, ale liečba je náročnejšia z dôvodu, že je rezistentná k väčšine bežných antibiotík.

Medzi **rizikové faktory** pre vznik infekcie spôsobenej MRSA u pacientov patrí vyšší vek, mužské pohlavie, závažné základné diagnózy, dlhodobá hospitalizácia, hospitalizácia na JIS, kožné ulcerácie, chirurgické zákroky, užívanie antibiotík, invazívne zákroky (intravenózna a močová katetrizácia, intubácia, drény) a nedostatočné dodržiavanie hygienicko – epidemiologického režimu na oddeleniach.

Prevenia šírenia MRSA – základné preventívne opatrenia:

1. **Skríning na prítomnosť MRSA** – u rizikových pacientov aj u zdravotníckeho personálu. Najvhodnejšie miesta pre stery sú sliznice, rany, perineum a axila. Medzi rizikové skupiny pacientov patria pacienti prijímaní na JIS a pacienti dlhodobo hospitalizovaní na inom oddelení.
2. **Izolácia** – umiestnenie pacienta s MRSA na samostatnej izbe až do dosiahnutia jeho dekolonizácie. Nutné je dodržiavať režimové opatrenia (označenie zdravotnej dokumentácie pacienta, individualizácia pomôcok, dodržiavanie bariérovej ošetrovateľskej techniky, používanie ochranných pomôcok personálom i pacientom)
3. **Dekolonizácia** – výber dekolonizácie závisí od lokality, kde sa MRSA vyskytuje. Systémová liečba sa obyčajne nevykonáva, zväčša sa lokálne aplikujú antimikróbne prípravky na sliznice alebo kožu.
4. **Hygiena rúk** – je kľúčovým opatrením v prevencii nozokomiálnych nákaz. K prenosu MRSA najčastejšie dochádza kontaminovanými rukami. Prevencia výskytu MRSA v zdravotníckom zariadení vyžaduje umývanie rúk pomocou mydla s následným použitím vhodných dezinfekčných prípravkov na báze alkoholu s dôrazom na správnu techniku umývania rúk:

- ✓ Pred nástupom na smenu a po jej skončení
- ✓ Pred a po aseptickom výkone
- ✓ Po každom kontakte s biologickým materiálom pacienta
- ✓ Po manipulácií s bielizňou, obväzom alebo iným materiálom
- ✓ Pred podávaním, jedla, nápojov, liekov
- ✓ Po použití toalety

Ďalšie informácie o kampani zameranej na hygienu a dezinfekciu rúk sú dostupné na webovej stránke WHO:

- <http://www.who.int/gpsc/en/>
- <http://www.who.int/gpsc/5may/en/>

Použitá literatúra:

1. WHO: Clean Care Is Safer Care, Save Lives: Clean Your Hands. Dostupné na : <http://www.who.int/gpsc/5may/en/>
2. MAĎAR, R., ŠTEFKOVIČOVÁ, M.: Nemocničné infekcie, Agentúra DUMAS, 2004, ISBN 80-968999-1-0

Spracoval: RÚVZ Trenčín - odbor epidemiológie